SUBHASITANI

SUBJECT : SANSKRIT

CHAPTER NO 6

CHAPTER NAME:SUBHASITANI

PPT 5

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

CHANGING YOUR TOMORROW

Website: www.odmegroup.org
Email: info@odmps.org

Toll Free: 1800 120 2316
Sishu Vihar, Infocity Road, Patia, Bhubaneswar- 751024

षष्ठः पाठः

सुभाषितानि

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

1. **एकपदेन उत्तरं लिखत–**

(क) मनुष्याणां महान् रिपुः कः? आलस्यम्

(ख) गुणी किं वेत्ति? गुणम्

(ग) केषां सम्पत्तौ च विपत्तौ च महताम् एकरूपता? महताम्

(घ) पशुना अपि कीदृशः गृह्यते? उदीरितोऽर्थः

(ङ) उदयसमये अस्तसमये च कः रक्तः भवति? सूर्यः

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

2. अधोलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषया लिखत–

(क) केन समः बन्धुः नास्ति?

उ. उद्यमसमः बन्धुः नास्ति।

(ख) वसन्तस्य गुणं कः जानाति।

उ. वसन्तस्य गुणं पिकः जानाति।

(ग) बुद्धयः कीदृश्यः भवन्ति?

उ. बुद्धयः परेङ्गितज्ञानफलाः भवन्ति।

ODM
EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

(घ) नराणां प्रथमः शत्रुः कः?

उ. नराणां प्रथमः शत्रुः क्रोधः अस्ति।

(ङ) सुधियः सख्यं केन सह भवति?

उ. सुधियः सख्यं सुधीभिः सह भवति।

(च) अस्माभिः कीदृशः वृक्षः सेवितव्यः?

उ. अस्माभिः फलच्छायासमन्वितः वृक्षः सेवितव्यः।

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

3. अधोलिखिते अन्वयद्वये रिक्तस्थानपूर्तिं कुरुत–

(क) यः "निमित्तम्" उद्दिश्य प्रकुप्यति तस्य "अपगमे" सः ध्रुवं प्रसीदति। यस्य मन
अकारणद्वेषि अस्ति, "जनः" तं कथं परितोषयिष्यति?

(ख) "विचित्रे" संसारे खलु "किंचित्" निरर्थकम् नास्ति। अश्वः चेत् "धावने"
वीरः, खरः "भारस्य" वहने (वीरः) (भवति)

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

4. अधोलिखितानां वाक्यानां कृते समानार्थकान् श्लोकांशान् पाठात् चित्वा लिखत-

(क) विद्वान् स एव भवति यः अनुक्तम् अपि तथ्यं जानाति।

उ. अनुक्तमप्यूहति पण्डितो जनः

(ख) मनुष्यः समस्वभावैः जनैः सह मित्रतां करोति।

उ. समान–शील–व्यसनेषु सख्यम्

(ग) परिश्रमं कुर्वाणः नरः कदापि दुःखं न प्राप्नोति।

उ. नास्त्युद्यमसमो बन्धुः कृत्वा सं नावसीदति

(घ) महान्तः जनाः सर्वदैव समप्रकृतयः भवन्ति।

उ. संपत्तौ विपत्तौ च महतामेकरूपता

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

5. **यथानिर्देशं परिवर्तनं विधाय वाक्यानि रचयत—**

(क) गुणी गुणं जानाति। (बहुवचने)

उ. गुणिनः गुणं जानन्ति।

(ख) पशुः उदीरितम् अर्थं गृह्णाति। (कर्मवाच्ये)

उ. पशुना उदीरितः अर्थः गृह्यते

(ग) मृगाः मृगैः सह अनुव्रजन्ति। (एकवचने)

उ. मृगः मृगैः सह अनुव्रजति।

(घ) कः छायां निवारयति। (कर्मवाच्ये)

उ. केन छाया निवार्यते?

(ङ) तेन एव वह्निना शरीरं दह्यते। (कर्तृवाच्ये)

उ. सः एव वह्निः शरीरं दहते।

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

6. (अ) सन्धिं/सन्धिविच्छेदं कुरुत–

(क)	न	+ अस्ति	+ उद्यमसमः	–	नास्त्युद्यमसमः
(ख)	तस्य	+ अपगमे		–	तस्यापगमे
(ग)	अनुक्तम्	+ अपि	+ ऊहति	–	अनुक्तमप्यूहति
(घ)	गावः	+ च		–	गावश्च
(ङ)	न	+ अस्ति		–	नास्ति
(च)	रक्तः	+ च	+ अस्तमये	–	रक्तश्चास्तमये
(छ)	योजकः	+ तत्र		–	योजकस्तत्र

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

(आ) समस्तपदं/विग्रहं लिखत–

(क) उद्यमसमः	उद्यमेन समः
(ख) शरीरे स्थितः	शरीरस्थः
(ग) निर्बलः	बलेन हीनः
(घ) देहस्य विनाशनाय	देहविनाशाय
(ङ) महावृक्षः	महान् वृक्षः
(च) समानं शीलं व्यसनं येषां तेषु	समानशीलव्यसनेषु
(छ) अयोग्यः	न योग्यः

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

7. अधोलिखितानां पदानां विलोमपदानि पाठात् चित्वा लिखत–

(क) प्रसीदति	अवसीदति
(ख) मूर्खः	पण्डितः
(ग) बली	निर्बलः
(घ) सुलभः	दुर्लभः
(ङ) संपत्तौ	विपत्तौ
(च) अस्तमये	उदये
(छ) सार्थकम्	निरर्थकम्

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

(अ) संस्कृतेन वाक्यप्रयोगं कुरुत–

(क) वायसः	वायसः काकः भवति।
(ख) निमित्तम्	निमित्तं हि कार्यं सिद्धयति।
(ग) सूर्यः	सूर्यः प्रातकाले उदयति।
(घ) पिकः	पिकः मधुरं गायति।
(ङ) वह्निः	वह्निः काष्ठं दहते।

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

THANKING YOU

ODM EDUCATIONAL GROUP